

ANTONI LOPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ. NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50.—Cuba, Puerto Rico
y Extranjer, 2'50

DE DIJOUS A DIJOUS

TANT à Madrid com à Logronyo els elements oficials cometan les majors tropelias per evitar qu'en les eleccions de demà 'ls republicans alcancin la victoria. Abusant de la ventaja de disposer de major número de representants, han deixat al partit republicà casi sense intervenció en les mesas electorals. Mes si creuhen que així podrán restablir impunemente el règim de les tupinadas, s'equivocan de mitj a mitj. El poble sabrà imposar la legalitat electoral encara que hagi de apelar à la forsa. No podrà emplear millor les seves energies qu'en defensa de la llei de sufragi. Precisa treure de nou el ròtol qu'en altres èpocas figurava en les barricades: *Pena de mort al ladrón.* Y lladres son els que per lucrar ab el mangoneig de la cosa pública, roben els vots dels ciutadans.

Quants més dies passan ab las Corts tancadas, tant més se debilita la situació del ministeri Villaverde. En un principi's creya que contaria ab l'apoyo de la majoria; pero aquesta's va descomponer a ulls vistos. En Maura ha dit que apoyaria al govern únicament en allò que li semblés beneficis pera 'l país «pero—ha afegit—que no cal qu'en Villaverde ni'l seu govern esperin que ni jo ni 'ls meus amics tingüen de prestarnos à fer els equilibris à que obliga la seva política inquieta. No considero durable la present situació: ab l'obertura de las Corts considero qu'en Villaverde decreta la seva mort política.»

En vista de això, no té res d'extrany que 'l Govern vají donant llargues à la qüestió de la reobertura, per allò de que qui dia passa any empeny. *La Epoca* considera que ja no pot ferse un altre canvi de govern en les condicions anormals en que s'han fet els dos últims, perquè «si ara—diu—sobrevingués una mudanza de govern per la sola iniciativa de la Corona, aquells que han vist en la cayguda de 'n Maura y l' Azcárraga marcadas tendències à la erecció de un poder personal, tindrían rahó de sobra per refermarse en elles.»

De manera qu'estém condemnats à Villaverde sense Corts per un temps ilimitat. Algú suposa que la broma durarà fins al pròxim mes d'octubre, en que 'l curandero de la pesseta anirà à las Corts ab un gran número de projectes sense pararse en si 'l derrotan ó no. Si 'l derroten, com casi ho té per segur, farà servir els projectes de programa del partit conservador que's proposa capitanejar à despit dels seus rivals.

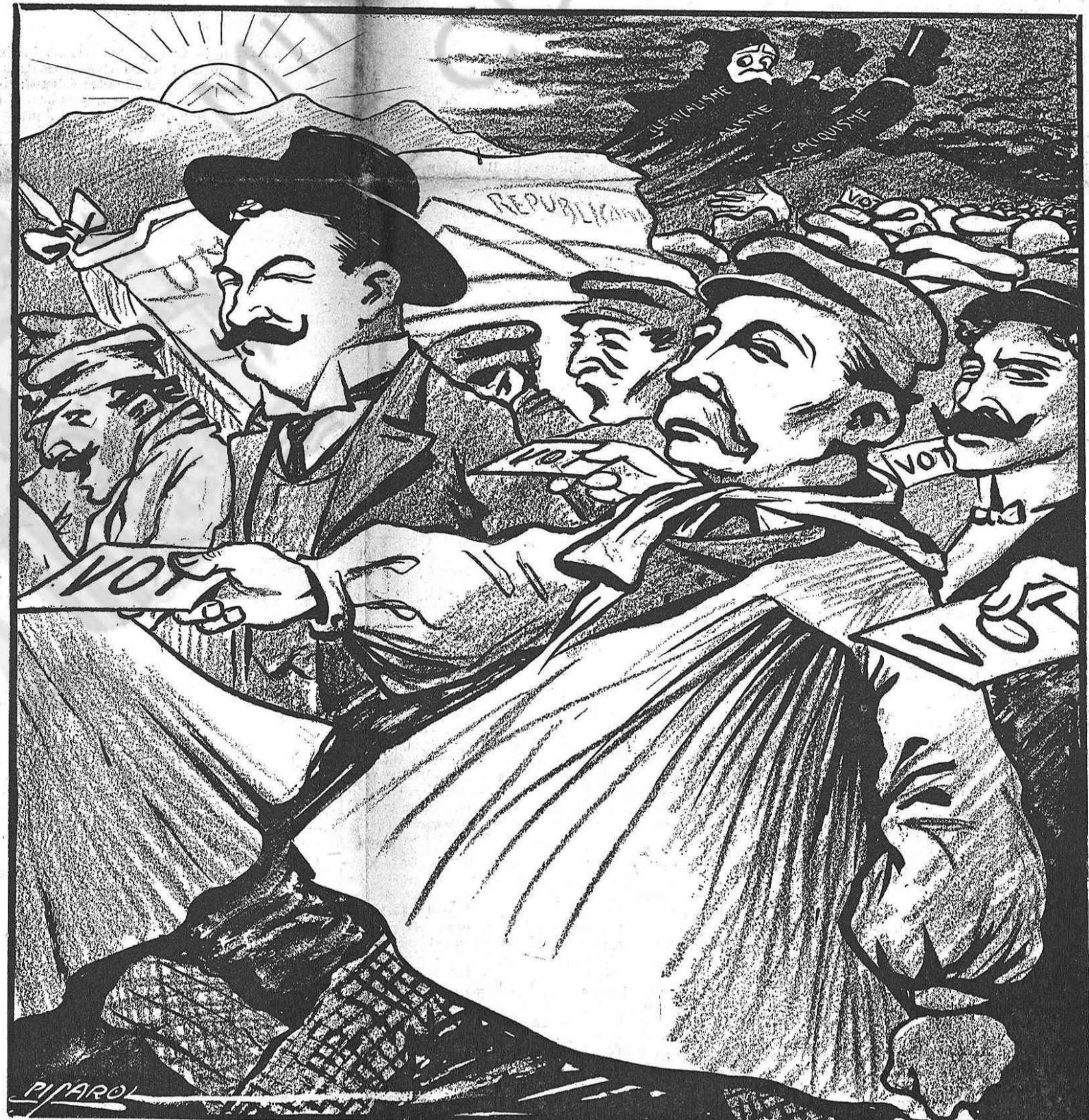
Grinse pel cantó que vulguin, per tot arreu s'observan els mateixos síntomas de impotència y descomposició.

A Madrid ha sobrevingut un conflicte entre 'l Gobernador y 'ls empresaris de teatros y l' Associació de autors.

Pretenia aquell que les funcions terminessin à dos quarts de una y 'ls empresaris s'empenyaven en ferlas durar més per tenir espai de mantenir els quatre torns que allí son de costum. No haventhi hagut acords els teatros s'han declarat en huelga. Y 'l gobernador rabiós, al rebre à la comissió d'empresaris, se desfogava donant cops de puny sobre la taula del seu despaig.

A n'això aplican les seves energies aquests gobernants ilipintenses. Per lo vist no hi ha cap altra qüestió que 'ls interessi, ni tan sols la tremenda de

La jornada de demà

Un' altra batalla, que serà un' altra victòria.

las subsistencias que cada dia s' està posant més lleixa.

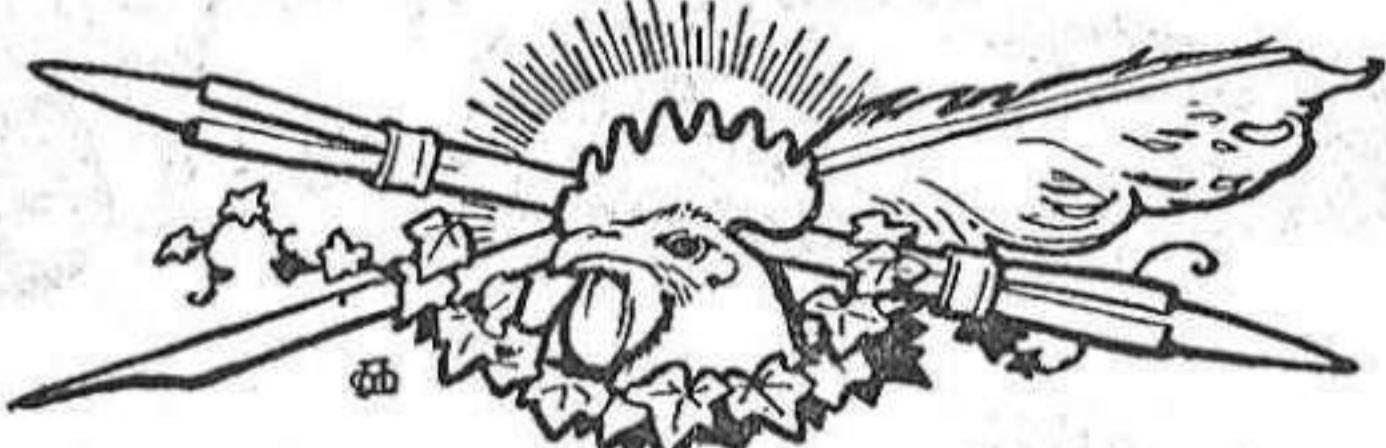
Y diuen qu' en Villaverde 's proposa durar fins al octubre. Qui sab lo que succeixrà a Espanya de aquí a la cayguda de la fulla?

Els japonesos han alcansat una nova victoria a la Manduria, obligant als russos a abandonar Mukden y a arrostrar el perill imminent de trobarse envolts y seccions.

La batalla ha durat quatre dies y ha sigut tremenda. Se parla de 120 mil baixas entre 'ls dos exèrcits.

Ay de Russia si no posa en joch ab suprema energia l'escombra netejadora de la Revolució!

PEP BULLANGA

La batalla de demà

La protesta republicana ha de ser continua, no ha de cessar mai. Se deu una satisfacció al país per las colonias perdudas, per la ruina consumada del seu prestigi y de la seva fortuna, y fins y à tant que aquesta satisfacció se li dongui ó que 'l mateix país tingui medis de pendressela y se la prengui, serà necessari mantenir ab la major energia la protesta republicana.

Per això cada vegada que 'l ciutadà es invitat a exercir els seus drets en els comicis, deu acudirhi amant y entusiasta, sense que això vulgui dir que tingui que renunciar al us de altres medis més expeditos y que s' emplearan quan sigui l' hora d' empellos.

La lluita electoral, tal com la practica avuy el partit republicà, independentment de tota altra agrupació política, prescindint de conxorxs vergonyoses, aplegat en massa compacta al entorn de la bandera republicana, resulta una lluita eminentment revolucionaria. No realisa la revolució, pero la prepara; y la prepara sumant forsas, mantenint entre elles la cohesió deguda y conservant encés el calor del entusiasmisme. Ja hi haurà qui la realisi la necessaria Revolució, quan hi haja un poble enter no sole disposat a secundarla y à ferla triomfar, sino també prou apte pera sostener i practicar las seves solucions redemptoras.

Y en aquest punt, la práctica del sufragi universal resulta ser ademés de això la millor escola de la futura República, régimen de govern basat en la lliure y espontànea expressió de la voluntat del poble.

A la fi, després de lliars anys de abdicació, ho ha arribat a compendre així el partit republicà en massa. Quan deixants guiar per las corrents de un pessimisme estéril abandonava la lluita electoral, l' acció revolucionaria s' enervava, y l' hora de la Revolució lluny de avansar retrocedia en el rellotje del temps.

Durant aquella trista peregrinació a través de las tenebres, senyalada per las funestas diferenciaciones de las agrupacions republicanas y mirada per las masses populars ab mortal indiferència, no s' adelantá un sol pas en el camí de las justas reivindicacions, y en canvi 'ls nostres enemics creixian en poder y audacia. No trobaven qui 'ls contrastés y feyan impunemente la desgracia de la nació.

Ha sigut menester que la patria destrossada y envidia clamés misericordia, pera que el poble republicà se decidís a salvarla. La nostra honrada bandera simboliza dos aspiracions sagradas: justicia y regeneració.

Y no han de cessar fins a conseguir el seu cumpliment.

A n' això aném; a n' això anirém resoltament com sempre en la batalla de demà.

Per lo que respecta a Barcelona ja casi podém dir que 'ns hem desembressat dels nostres enemics.

Encare estan aturdits per efecte dels tres tremedos descalabres que haqueren de sufrir en las memorables lluytas del any 1903. Si gat escaldat ab ayuga tebia 'n te prou 'scó que havien de quedar dels infelissos després de rebre tres xáfechs d' ayuga bullentia com els que 'ls van caure a sobre? Encare avuy se 'n dolen y 'n fan enrera.

Els monàrquichs, que tan animosos se mostraren en la gatzara continua del mes de abril del any passat; els monàrquichs, qu' enlluhernen per las festes regias que ningú, ab molt bon sentit per cert, tractà de perturbar en lo més mínim, deyan en aquella ocasió: -Ahont son els republicans?

Avuy que 'l poble es cridat a exercir els seus drets polítics, a penas donan senyals de vida, y som ara nosaltres els que preguntém: -Ahont son els monàrquichs?

Be n' han fetas de manifestacions ostentosas com la de la professió del dogma de la Inmaculada; be n' van reunir de milers de quotas de 10 céntims pera fer una protesta, ab l' excusa de sufragar l' import de las festivitats religiosas que la majoria republicana del nostre Ajuntament va deixar de subvençionar; be n' han realisadas de tentacions per unir-se y oposar un dich a lo qu' ells ne diuen el desbordament demagògich... Donchs arriba l' hora de la lluita seria dels comicis, en la qual no 'cotisan mocadrets que voleyan, ni aclamacions compradases, ni aplausos de alabarders, ni ciris de professionals, y 'ls monàrquichs de Barcelona ni tan sols se deixan veure.

Un candidat únic, el Sr. Ferrer y Bárbara, sol com un bolet, se presenta a disputar als regionalistes la miserabile engruna reservada a las minorías, y que nosaltres els hi abandonem.

Que se la disputin, que lo que fassin per alcan-

sarla, resultarà sempre un episodi divertit de la lluya de demà.

També 'ls regionalistas, un dia tan pretenciosos que arribavan a embafar a tothom ab las sevas infusions; que 'ns tractavan de purria, bretolada y analafets a tot drap, han hagut de tocar el baixó, y avuy se presentan humils y comedits, sense aspirar a altra cosa que a la modesta obtenció del lloch reservat a las minorías, perque quan el Sr. Prat de la Riba surti de l' ayuga, si es que no s' hi ofega, se desenyerà la carabassa Platja y la carabassa No-guera, que li haurán servit pera sostenir-se durant el bany.

Y es que per la secta dels companys de causa ha arribat la gran debâcle.

Els que feran per als ignobles concubinacions els han abandonat com s' abondona a la dona impudica després de saciada la passió carnal, y en quant als que mantenen en tota sa puresa el foix sagrat de la causa nacionalista temps ha que no fan més que apedregarlos.

Per lo que respecta a Barcelona se pot dir que aném a la lluya casi sense enemics. L' Unió republicana es aquí l' única forsa que 's manté sólidament organizada, y avuy com sempre sabrà ofegar las petitias disidencias intestinas, las insanas ambicions personals que han tractat en va de perturbarla.

En els districtes de fora la lluya ofereix condicions distintas. Permaneix encare arrasada en alguns d' ells la planta maleïda del caciquisme, ja completament extirpada a la capital, y es precisa acabar ab ella.

A Tarrasa Sabadell el combat se presenta bé pels candidats republicans estretament units en un sol objecte: el d' acabar per sempre ab las influencias caciquistas, assegurant dos districtes més a la causa republicana. Allí forman la candidatura adversa un conservador, un fusionista y un regionalista. La candidatura de las tres plagues. [Bonich paper están desempenyant els companys de causa donant el bras a un fusionista y a un conservador]

A Mataró Arenys dos candidats republicans s' oponen a la conjunció formada també pels caciquistas de tots els pelatges y un regionalista. Si 'ls federales mataronins haguessin seguit el noble exemple dels federales sabadellenchs també aquells dos districtes serien guanyats per sempre més a la nostra causa.

A Vich-Granollers presenta l' partit republicà un sol candidat davant de dos candidaturas plenes, composta l' una de conservadors y un carlí y formada l' altra de regionalistas oferintse com una especie de triángul qual vèrtex l' constitueix el Sr. Verdaguier y Callís, el famós cusí del martirisat Mossén Cinto.

Finalment, a Manresa-Berga 's presenta també un candidat republicà en contra de dos candidaturas plenes, l' una constituida per conservadors y fusionistas y l' altra formada per regionalistas y carlins amalgamats ab cera d' iglesia. Es una candidatura rabiosament clerical.

A tot arreu se lluytará ab energia y entusiasmisme, y encare que 'ls republicans de Barcelona tenim ben assegurada la victoria, no basta conseguirla: es necessari fer una gran ostentació de forsas, que demostri una vegada més la disciplina del partit y la consistencia indestructible del bloc republicà.

Al meeting donat dimars a *Fraternitat Republicana*, atapahit de gent, fou aclamada ab delirant entusiasmisme la candidatura de la Unió. Lerroux feu un admirable discurs adherintse a l' obra de la Junta electoral y tractant com se mereix al petit escamot de descontents y perturbadors que únicament en vigiliacions d' eleccions pretenen armar disgustos y conflictes.

«No es menester excommunicarlos, —digué Lerroux— porque nosaltres no som pontifices: el poble 's basta y sobra per anorrearlos ab el seu menyspreu.»

P. K.

PER LA VIDA

Las festas del passat Carnaval a Barcelona ab tot y no haver sigut brillants ni molt menos, formaren un contrast penosíssim ab l' estat crític de una part important de la població.

Per un costat *gatzara continua*; per altre costat *miseria irremediable*. El Carnestoltes y la Quaresma barrejats. Per uns, l' afany de gosar y divertirse; per altres, la imposició forosa de la penitència y 'l dejuni.

Aquest contrast s' exterioritzà diumenge en dos actes distints. Al matí, el *meeting* del Palau de Bellas Arts, que tingué per final els desordres, las cargas y las agafades de alguns obrers; a la tarda la Rua en el Passeig de Gracia salvaguardada per un contingent extraordinari de forsa pública. [Bonich esplay de una manifestació carnavalesca, en la qual s' hi vejan més guardia civils que màscaras!]

El *meeting* sigüé l' exteriorització dels sufriments de una bona part de la classe obrera barcelonina víctima ja fa molt temps de una doble crisis de treball y de subsistencias. El treball escassejà cada dia més y al mateix temps augmenta cada dia més el preu dels queviures. La vida en aquestes condicions va fentse completament impossible, y 'l dret a viure, el dret a no morir de gana, qu' es dintre de las colectivitats humanes el primer y més imperiós de tots els drets, s' imposta en l' ordre de las aspiracions legítimes, y 's troba defraudat per las brutals exigències de la realitat.

No han d'alarmar a ningú 'ls conceptes atrevits, apasionats y en certa manera amenassadors que donren relleu als discursos de la major part dels oradors que feran us de la paraula; lo alarmant y espantós es que aquells conceptes, avuy, respondin a un estat d' ànim fill de la desesperació dels que 's troben sense feyna y sense pà.

Ja no 's tracta ara de un *sport* de carácter doctrinal, que com altres vegades tendeixi sols a l' exaltació de determinades teories tingudes per disol-

vents... Avuy no es el cervell el qu' està fantasiant; es el ventrell buyt el que ronca.

Va roncar en el *meeting* y va continuar roncant terminat aquest, en l' avinguda del Saló de Sant Joan.

Es difícil determinar a qui pot imputarse la culpa inicial dels desordres que allí tingueren lloc. Com sempre succeix en semblants cassos cada hú hi diu la seva, obéint més que al criteri de la imparcialitat estricta, als dictats de la passió.

Desde Madrid s' ha parlat de la existència de una conjura tremebunda pera donar un dia de horror a Barcelona. Enrera havia de quedarse l' històric Corpus de sanch, al costat del Carnestoltes de sanch qu' estava maquinat. S' havia de rompre la conductació elèctrica y no sé si les canyeries de gas pera deixar a la ciutat a las foscos, y quan tothom anés a las palpernts havia de comensar el saqueig.

Aquest era 'l plan, que desde Madrid digueren qu' existia. Per fortuna las autoritats ab els ulls oberts com unas taronges, ab las orellas més atentas que les de un conill y ab el nas més fi que 'l de un perdiu, varen ferlo fracassar. Bastaren uns quants tiros de revòlver, unas cargas de caballeria y algunes agafades, pera donar compte de l' horrible conjura, restablir la calma y conseguir que la Rua tingüés efecte ab tota tranquilitat.

Si 's figuren que ab això s' han fet dignes del agrafiment de la patria, conquistant ademés el dret legitim de dormir tranquil·les, ellas mateixas: que dormin y ronquin tant com vulguin sobre 'ls seus llores.

Pero avants de clavar l' ull pensin que las causes del disgust de una gran part del poble trabajador subsisteixen y subsistiran mentres no s' hi apliqui un eficàs remey. La gana no 's cura ab farts de llenya, sino ab aliments. La falta de treball no 's subsana donant feyna als tribunals, sino proporcionant feyna als treballadors que no 'n tenen.

Si anessim a buscar l' origen de la crisi actual, fàcilment la trobarem, com un efecte lògic de una causa única, imputable als malos governs qu' estan fent temps h' la desgracia de la nació. Culpables no són els que han perdut las colonies y no s' han cuidat de obrir nous mercats a la producció nacional, els que mantenen el ruinós desnivell dels canvis, als que abrumen al poble ab tota mena de tributs insopportables.

La culpa es d' ells y de las titulades classes neutrals que 'ls aguantan y 'ls sostinen ab suicida indiferència, abstinentse de sumar la seva acció a la protesta del poble, que fia en la instauració de la República la regeneració d' Espanya.

Pero si per conjurar aquestes causes inicials de tals conflictes no senten las classes neutrals avuy com avuy apressuraments ni entusiasmismes; si no 's veuen en cor de apelar al remey radical de una transformació del régime, caldrà quan més que apel·li als paliatius d' efecte immediat.

Pensin que tots els homes son germans y apliquin una part de lo superfluo a auxiliar als que careixen de lo més necessari.

Al dir això no implorém una humiliant almoyna pera 'l treballador, que tampoc l' acceptaria, vedant-li la dignitat. Lo que demanem per ell es feyna... no més que feyna, que li proporcioni medis de viure honradament, y 'l sustregui als impulsos de la desesperació.

L' esperit humanitari així ho exigeix; la pau social així ho imposa. No pot ser qu' en un país civilitzat haja de morir de gana, qui tingui desitjos de cumplir els deberes de treballar, que com a ser social i personal de corresponen.

Procuris pel bé de tots que no haja de tenir cumpliment aquell terrible adagi: «Per la vida 's pert la vida.»

P. DEL O.

BATALLADAS

Madrit els elements monàrquichs en l' acte de la designació de interventors, acudiren al sorteig a fi de que 'ls republicans se quedessin sens representació en las mesas electorals.

Aquest abús monstruós el cometren en obsequi de la monarquia. El poble de Madrit es republicà y no podem conseguir que deixi de serlo, i desarmar, contentantse ab que no pugui demostrarho.

Quan un partit polític prevalgué de tenir major número de representants, fills del xanxullo y de la tupinada, s' esforça en privar a un altre partit de la intervenció en las mesas, que ha de ser garantia de legalitat, segurament que obrarà així pera fer de les seves.

Qui així procedeix se coloca en la mateixa situació dels que 's procuran instruments per efectuar un robo.

Y ja que no ho fan els tribunals, el poble 's hi hauria de aplicar el càstic que senyala el Còdich.

* * * 8 de Marzo de 1905.—Triste es lo que pasa en el campo republicano, presa de la discordia en el momento de dar la batalla al enemicó común.

Així s' expressava *El Diluvio* l' endemà del meeting de *Fraternidad* ahont Lerroux de un cop de peu aixafar el cap de la sargantana de la discordia.

Y dihém *sargantana* perque a la categoria de hidra no hi arribat ni hi arribarà mai.

De manera que lo trist no es la discordia, sino l' impotència dels qu' empenyantse en promourela, s' estrelan sempre en la serenitat y 'l bon sentit del poble republicà.

Un orador en el meeting de *Fraternidad* ponderava l' eficacia de las campanyas electorals sostingudas a Barcelona pel partit republicà. Hi ha qui 's nega a volerlas veure; pero lo cert es que son evidentíssimas.

Gracias al esforç dels electors republicans, a Barcelona 'ls dos partits monàrquichs que turnan en el poder estan fora de combat, fins al punt de que ja ni 's presentan als comicis.

Si 'l nostre exemple sigüé seguit en tot Espanya, la monarquia no tindria partits que la servissin, y desapareixeria.

L' intrípit, honradíssim y estimat guerriller Palet de Rubí ha hagut de prendre la resolució de apartar-se de la vida activa política, a causa del mal estat de la seva salut y obéint prescripcions facultatives.

En un hermos document consigna la seva resolució y dona un grapat de consells patriòtiques, nobles y

Una cucurulla

—Cóm va aquesta professó?
—Psé... Fet y fet, mes vaig divertirme
l' altre dia al ball de la Buena sombra...

lebra, sortirà triomfant de les urnas, el pròxim diumenge, per gran majoria de vots
Ja van ben triar el dia pera fer la mamarratxada. [El diumenge de Carnestoltes]

Corrida de nou gènero

El capelá serà empayat.

DIMARS al vespre va efectuarse en el carrer d'Aribau una corrida extraordinaria y d'un gènero especial. El bitxo que tant joch va donar era un reverendo... ó reverendo en negre, procedent de una ganaderia francesa.

Haví estat à disposa en una casa honrada ahont s'havia donat a conéixer per las seves aficions à embestir. No'n tenia prou ab la gasofia, que ademés volta menjarse à la dispesera y à una fila d'aquesta, nena de 12 anys, per postres.

Al observarli aquesta voracitat tan lúbrica van tirar al carrer, per veure si ab la fresca's calmaria.

Pero, jqué s'havia de calmar, si portava à dintre las brasas de la lascivia més devoradora!

Aixis es, que molts vespres se'n anava al carrer d'Aribau, fet un Tenorio, y allí vigilava com un auzellot de rapinya la primera ocasió que se li oferís de fer presa sobre las víctimas que l' tenian tan enlleput. Poch ó res ne treya de las seves passejades nocturnas, com res tampoc dels anònims que tot sovint dirigia à la seva ex-dispesera, à la qual li parlava de tot, menos de pagarli las 27 pessetas que li havia quedat à deure l'dia que l' van expulsar de la casa.

El dimars, per fi, va veure à la nena y se'n hi anava decidit à explicarli la doctrina cristiana, fixantse sobre tot en la part práctica del sisé manament de la ley de Deu. La nena, esborronada, va llansar un crit d'esglay; la mare, al sentitro, s'lançà à la seva defensa, plena d'indignació, y'l pùblic ja no va necessitar res més pera pendre cartas en l'assumpto.

Tothom coneixia al Tenorio per la seva afició à freqüentar las tabernas del veïnat, ahont feia gran consum del de dir missa, y perque molts l' havien vist fonentse com un ciri cap per-vall, al sentir olor de carn tendre de criatura.

Y va començar la corrida. El bitxo, camas ajudeu-me, y la multitud darrera seu, els uns ab els bastons enlayre, els altres enviantli una granizada de pedras. L'ensotanat, vejente perdut, buscà refugi en una barberia. [Llàstima de navajas que no vajin emplearse pera curarlo de inflamacions y engrescaments perillosos, deixantlo fet un tipus de la Capella Sixtina! Tan poch que hauria costat!]

Qui va pagar la festa sigué l'pobre barber que'n sortí ab tots els vidres de la botiga trencats. Y'l bitxo amagantse, pero bravatejant, s'escapà de caure à las mans dels seus perseguidors, gracies à la presencia dels agents de l'autoritat que l'acompanyaren al quartelló, entre 'ls crits de: —*Mateu! Arrossegueu! —*que donava la multitut.

Allà en el quartelló encare deya qu' ell no reconeixia à cap autoritat espanyola, qu' ell era francés y que depenia del Cònsul.

Si es així, el recomanarém à la justicia de Mr. Rouvier, successor de Mr. Combes, perque veji que no n'hi ha prou ab la separació de la Iglesia y l'Estat. Tractantse de certs membres de la primera, s'imposa una separació individual més efectiva, y més... i com ho diré jo... Vaja si: y més quirúrgica.

N. N. N.

SERMÓ

set pel rector de Sant... no me'n recordo, ab occasió del acomiadament del Carnaval y'l començament de la Quarema

Germans: La existència humana es igual que una tartana:
tan aviat té bon camí,
com troba sots à desfí,
com salta per 'qui y per 'llà,
com roda per un bell plà.

Durant deu ó dotze dies
si n'heu fet de picardías,
armant gresca y donant voltas
en honor del Carnestoltes!

Si n'heu fet de criaturadas per las salas alfombradas al compás d'un vals de Straus, el cap à quaranta graus, el cor modular estrofas y els llavis clavant butiflosas à inglesas, à catalanes, à andaluses, à italianas, ab el plan preconcebuto de riures de la Virtut y ferri un nüs à la qu'à traballant pro domo sua!

Pero 'l gloriós sant Magí ja en certa ocasió ho va di: *Derrerabit axinolm necrum días venir solum.*

Després de naps, venen cols: després de las festas, dols:

Ha passat el Carnaval: s'ha acabat la bacanal pel dimoni dirigida y per en Lluch protegida, y ara, com es consegüent, deplorant interiorment lo molt y molt qu'heu pecat, gracies à la llibertat que per perdre à la persona el còdich de Momo dona, venuí aquí arrepentits y ab els ulls tristos y humits, que corri un vel demaneu sobre 'l fardo que porteu...

Réprobos!... Si jo no fós un sacerdot bondadós, veyste vostra hipocresia!

—Arrib! —us dirà: —A nann! No puch, no vull amparrá à una gent tan depravada. Qu'heu fet aquesta tongada? Ballar? Beure vins de preu? Donchs apa, beveu, balleu, seguïu la vida de gresca, preneusho tot à la fresca, que al final de tot això ja 'n sabreu dir lo qu' es bò. Voldràu consol? *Laus Deo!* Que us ne dunguin al Liceo, ó al Circo ó a Nivedats. Aneu massa empastifats per entrà en 'questa mansió, lloc de calma y d'oració.—

Pero no, estimats oyents: tinch cor, tinch bons sentiments, coneix tot lo que demana la fragilitat humana, y per xó, ab accents d'amich, us obre 'ls brassos y us dich: —Veniu, afilitgs germans; heu comés faltas molts grans, heu atropellat, conscient, casi tots els manaments, al só del trayidor pandero del senyor Pere Botero... Pero no tingueu cap pò: jo us garanteixo el perdó; jo, que sé en lo qu' heu pecat, us tornaré al bon remat, deixantvos lliures de pena y més neta que una patena.

Sursum corda!... La fragància de la santa tolerància perfumi 'ls pits destrossats en assalts y envelats. Penseu que dels humans frenos se'n fa de més y de menos y tingué sempre present lo que deya sant Climent: *Quantum robarum tacorum*

util dare ensabonarum.
Quan la roba està tacada
s'hi ha de dà una ensabonada.
Quin en aquí 'l gran sabó?
Ja ho sabeu: la confessió...
junt ab quatre ó sis pessetas
per las pobres animetes
que allà al fons del purgatori
esperan, com es notori,
vostre auxili salvador,
tot cridant: —Ay què dolor!

O. GUMÀ

La llibertat russa

A ho díu el ditxo: Si vols saber, ves a Salamanca.

Realment, lo que no s'aprén à Salamanca, no s'aprén en lloc.

Mirin si s'hi aprén, que, gracies à la esplèndida generositat d'un veih d'aquella ciutat famosa, que ha tingut la bondat d'ilustrarnos sobre la materia, ara acabém d'averigar:

Que tot això que s'díu de la tiranía del zar de Russia es un infudi;

Que 'ls afortunats súbdits de 'n Nicolau II son els sers més felisos del món;

Y que lluny de vituperar els procediments arbitraris y cruels del govern de Sant Petersburg, lo que hauríam de fer totas las persones discretas es alabar la bondat d'aquells adorables ministres y envejar la sort dels que baix la seva paternal férula's troben.

Això, en aquests ó en prescrites termes, s'ha dit à Salamanca.

Y saber qui ho ha dit? *Un Noy de Tona salamanqui?* *Un bromista del gènero macabrich?* *Un infelís sense cultura ni responsabilitat moral de cap mena?*

Ho ha dit un senyor Gil Robles, catedràtic—aguàntinse bé, perque sinó se'n van d'oros—catedràtic d' aquella Universitat, glòria d'Espanya.

Després d'això, y tenint en compte que la catedrà que 'l senyor Gil desempenya es la de *Dret*, s'explican vostès que las coses d'aquesta nació vajin tan tortas?

La llibertat russa... Quan el senyor Gil Robles l'alaba ab tant entusiasme, ell sabrà per què.

Els que segurament no ho saben son els veïns de Sant Petersburg y de Moscou, que cada dos per tres reben una visita de la policia.

Oh, la llibertat! Son hermosas aquelles visitas.

—Pam pam! Es vosté fulano de tal?

—Qué se li ofereix?

—Segueixi, vingui ab nosaltres, y calli.

—Es que jo no hi fet res.

—Qui li díu lo contrari, sant cristiá?

—Pero jo desitjaria saber...

El polisson ni li contesta. S'empota ab ell el pobre cintadà que ha tingut la pega de cridar l'atenció dels agents de l'autoritat... y aquí s'acaba d'història.

Ni del infelís ni de las causas que han donat lloc al seu empresonament se'n sab may més una paraula.

Es à Siberia, traballant à las minas? Es à la capital, sepultat al fons d'un calabosso subterrani? Es mort potser?

S'ignora. Lo únic que se sab es que aquest atrocí incalificable ha sigut realitzat en nom de la hermosa llibertad rusa, d'aquesta llibertat que 'l senyor Gil Robles alaba y pondera tan entusiasmado.

Pero lo bonich, lo gros, lo digne de ser cantat per la musa de qualsevol Gil es el régime à que està subjecta la premsa d'aquella nació ditzosa.

Més de 120 anys han passat des de la fetxa en que l'insigne Beaumarchais, encantat de la llibertat de que gosavan els diaris espanyols, escribia en el seu Casament de Figaro:

«M' han dit que s'ha establert à Madrid un sistema de llibertat, que s'extén fins à la premsa, en virtud del qual, mentres jo no parli en els meus escrits ni de l'autoritat, ni del culte, ni de la política, ni de la moral, ni de la gent de viso, ni de l'òpera, ni dels altres espectacles, ni de persones que siguin alguna cosa, puc imprimir lliurement tot lo que vulguí, baix l'inspecció de dos ó tres censors...»

Donchs aixís mateix està avuy la Russia, baix el látigo precisament del amic y aliat, dels nets del home qu' escrigué el Barber de Sevilla.

El seu «sistema de llibertat» se sembla com una gota à un' altra gota al que tan graciosament satirava en Beaumarchais l'any 1784.

Sens dupte pera amenizar y donar varietat à la vida de la premsa, l'autòcrata rus no té en aquest ram un criteri uniforme y fixo.

Un dia, tallant per lo sà, suprimeix tots els periódics de certa població; un altre dia castiga ab quatre senmanas de suspensió à tots els d'un'altra localitat; d'aquí aquí els prohibeix en absolut parlar de la guerra; d'aquí els autorisa pera parlarne, pero ab la condició que han de dir que tot va bé y que l'exèrcit de la Manduria consegueix una victoria cada vintiquatre horas...

Cansats els periodistas d'aquest continuo texir y deseixir, que acabava per cohibir la seva ploma, impossibilitantlos d'escriure, van demanar al Govern que tingüés l'amabilitat d'establir sobre las matèries que podian ó no podian figurar en las seves publicacions reglas claras, constants y seguras.

El zar, penetrat de la rahó que als directors de la premsa assistia, va ordenar la confeció d'una especie de *Index* que evità als escriptors públics disgustos y confusions. Y l'*Index* s'ha fet.

Un periòdic de París el publica, y en veritat els dích que sembla copiat del que en las darreries del segle XVIII fou objecte de la fina y mal intencionada sàtira del senyor Carón de Beaumarchais.

Segons la taula formada per la censura, els diaris russos poden avuy publicar tot, menos:

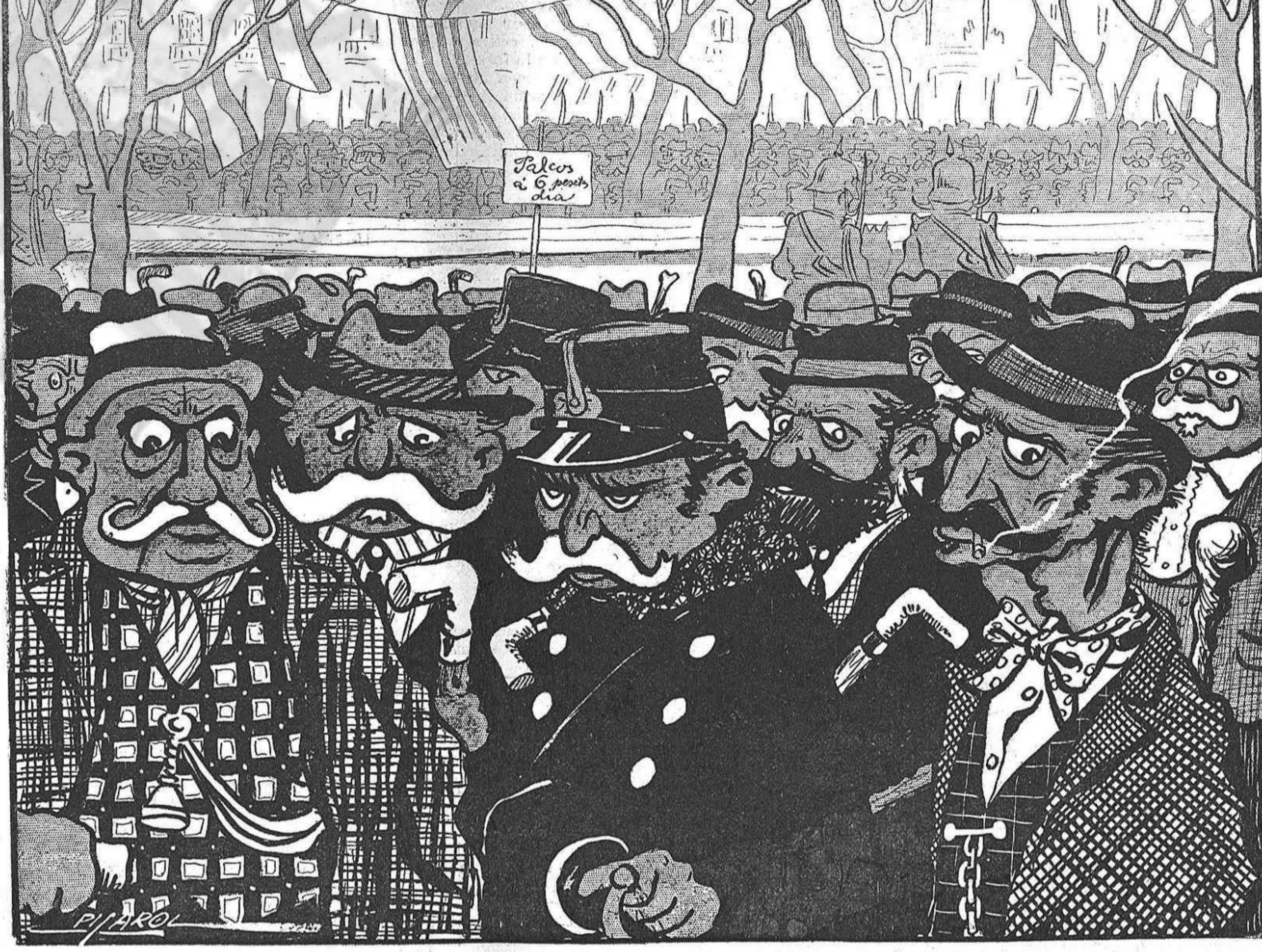
La descripció de las escenes d'amor, Las observacions als periódics reaccionaris, Els atacs als agents de policia,

La més petita alusió à las societats obreras, La exposició de la religió dels japonesos, L'elogi de 'n Tolstoi,

Las protestas contra las irregularitats dels ministres,

Tot lo que s'refereixi à mala organiació dels hospitals y 'ls quartels,

La rúa d'aquest any

Molta gent à veure qué,
moltas banderas als arbres,

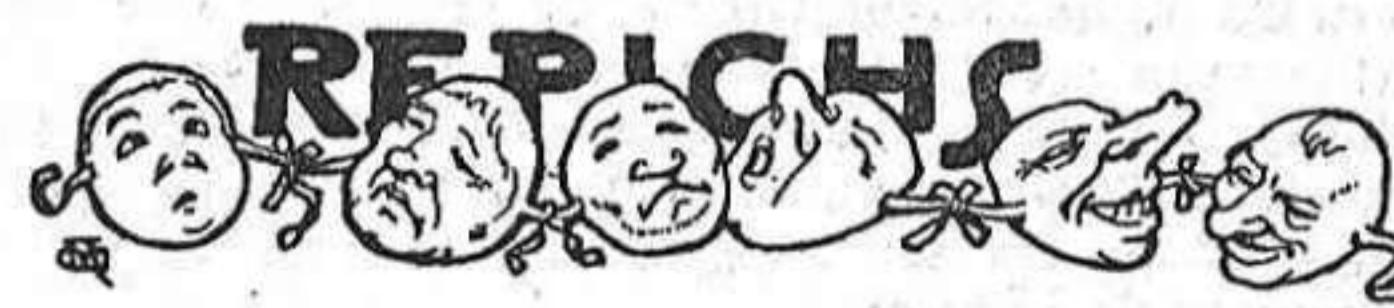
molt pocas ganas de riure,
molts palcos buys... y molts sabres.

La paraula *burocracia*,
Y 't nom de 'n Gorki.

Fora d' aquesta petita llista de matèries, la premissa russa pot parlar de tot lo demés.

Davant d' aquesta deliciosa mostra de la llibertat que 'l bondadós Nicolau II concedeix als seus fills qui haurà encare qui s' atreveixi à riure's del senyor Gil Robles, ilustrat catedràtic de la Universitat de Salamanca y decidit defensor del carinyós autòcrata?

FANTÀSTICH

El Sr. Huelin y el Sr. Sagnier han rebut del Gobern l' encàrrec de proclamar la reorganització del partit conservador de Barcelona.

Una particularitat. El Sr. Sagnier es un dels primers accionistes de *La Veu de Catalunya*.

Pero lo qu' ell dirá, sens dubte: —¿Y qué? Una cosa son las *accions* y un' altra molt distinta, las *passions*.

—Y tan distintas, noy, y tan distintas, sobre tot las *passions* riure!

La friolera de 24 militars han continuat la seva firma al peu de l' allocució publicada per la *Lliga contra'l desafío*.

Ab això demostraran que son enemics dels *lances de honor*, en els quals l' home pot matar al home. Estan en el seu dret si aixís pensan.

Pero no entençom com sent enemics del desafío individual, pugui deixar de serho del desafío colectiu, ó signi de la guerra.

Si fossin conseqüents, se m figura que aquests militars hauran de penjar l' uniforme à la figura.

Un periódich, *El Globo*, ha dit que 'l Sr. Villaverde no té en bon us les seves facultats mentals.

Si fa no fa, tots els que governan dintre del règim vigent, se troben en el mateix cas.

A lo menos tots son *irresponsables*.

En vigilias del Carnestoltes va sortir del nostre port, ab rumbo à l' Amèrica del Sur, el vapor correu *P. de Satrustegui*, abarrobat de frares.

Vejin à quin extrém hem arribat. Ja no emigran sols de nostre país els traballadors, sino fins els frares.

Calculin si n' ha d' estar d' extenuada la vaca tísica que, sent ells els primers que la munyeixen, no hi troben el compte y fugen d' Espanya.

De *La Perdiu*:

«Societat necessaria.—S' està organitzant una associació catalana que tindrà per únic objecte assistir alguns socis à tots els meetings republicans de Catalunya, demanant la paraula y refutant al meeting mateix, tot lo que hajin dit els oradors contra 'ls catalanistes.»

El Caciquisme

Un mascarón qu' es molt fácil que demà torni à sortir,

Que'm permetin els benemérits companys de causa posar nom à la societat en projecte. Al meu entendre la poden titular: *Lliga de aficionats als concerts de pito*.

L' altre dia à Madrid uns xicots van matar à una dona, de un cop de pedra al cap.

Vels'hi aquí un projectil que pot servir de primera pedra à un monument dedicat à l' *africanisació d' Espanya*, que s' està operant à tota pressa baixa la influència dels governs monàrquics.

Per lo que toca à Barcelona en las eleccions de demà hi prenen part tres sants y una santa.

La santa es Santa Coloma de Gramenet, y'ls sants, Sant Adrià de Besós, Sant Gervasi de Cassolas y Sant Andreu de Palomar.

Segons ens manifesten en un telefonema del Cel, allà dalt s' ha celebrat un meeting, declarantse tant la Santa com els Sants, aceríms partidaris de la Unió republicana.

Sant Ximèn es l' únic que va abogar en pro dels regionalistes; pero ningú va ferne cas, deixant lo per lo qu' es: per ximèni.

Diu un periódich que moltes personalitats han anat à donar el pésam al Sr. González Rothos per la mort sensible del seu pare.

Nosaltres sabérem també que hi han audit no pochs alcaldes dels pobles rurals. Y com aquests hi han anat obeyint ordres del Sr. González, haurà sigut no pera donarli 'l pésam, ni per la defunció del autor dels seus días, sino per preparar las coses de manera que, terminadas las eleccions, li puguin donar per la mort de la sinceritat electoral.

Un diari carlí de Madrid s' indigna à la sola idea de que la futura reina d' Espanya pugui ser una protestanta de Inglaterra ó una protestanta d' Alemania.

Se m figura que 'l diari carla s' adelanta 'ls aconteixements.

Al Vaticà hi há un molí y à Espanya cap molí hi há.
¿Ahónt van las ayguas d' Espanya?
Al molí del Vaticà.

La Perdiu casi cada dia publica un anunci que comensa aixís:

«CASAMENTS.—S' arreglan ab activitat y absoluta reserva.»

Això es veritat y no 'u es. Cert que s' arreglan ab activitat, pero ab reserva no.

Quina reserva s' ha guardat respecte al casament del regionalista Brutau ab el conservador Barata y ab el fusionista Griera en el districte de Tarrasa-Sabadell? Y en el districte de Manresa-Berga, quin recato s' ha tingut en lo tocant al casament del regionalista March ab el conservador Guitart y ab el carlí Pelfort?

•••

Una sola disculpa té *La Perdiu*.

La de dir que aquests contubernis no son casaments sino concubinatges.

Si això ho confessa li diré que casi bé té ráhó.

Una copla d' actualitat:

Noy, que vols alsarte en globo,
recorda't de Mussiú Arbán;
ell en globo vā enfilarse
y may més se n' ha parlat.

Els autors dramàtics y las empreses teatrals s' han posat de punta ab el governador de Madrid, y s' han declarat en *huelga*.

Si 'ls empresaris no tanquessin els teatros de bon grat, els autors els hi retirarien las obres y haurian de tancarlos à la forsa.

Pero jo crech que això al govern no li farà atmetlla; al contrari, en Villaverde dirà:

—Al últim ens hem quedat sols: aquí no hi traba més que una companyia: la del gènero xich que jo dirigeixo.

ACUDITS

Entre convidats à un ball aristocràtic:

—Quin rumbol! Quina magnificència gasta el marqués en aquestes festas! —diu un d' ells.

—Fa lo que deu, —respon un altre.

—Y deu lo que fa! —afegeix un tercer.

Un dels cegos que demanen caritat pels carrers de Barcelona, se retirava à entrada de fosch, disputant ab la seva dona.

Jo marxava darrera d' ells.

Y vaig sorprendre la següent frase, dita pel cego à la seva cara meytat:

—Tant si 't sab greu com si no, sàpigas y entengas que aquesta es la meva *manera de veure la qüestió*.

Entre comparsas d' un teatro d' espectacles:

—Sempre ho havia dit que aquest xicot arribaria à desempenyar els primers papers.

—De veras?

—Y tant de veras! Mira, l' any passat, en una pantomima, feia las camas de darrera d' un elefant de drap.

—¿Y avuy qué fa?

—Las camas de davant. Ja veus quin progrés!

En un exàmen de teologia devant de un tribunal compost de quatre professors, si l' un burro, l' altre més, un d' ells apostrofà al alumno, dihentli:

—Vamos à veure, desgraciat: vamos à veure si es capás de citarnos un text dels Sants Evangelis.

—Allà vā: un n' recordo del Apocalipsis que diu aixís:

—Y alsant els ulls veié devant meu quatre grans bestias.

Un dentista de plassa està à punt d' operar.

—Damas y caballers: tots els que tinguen alguna pessa corcada, tots els que patiu de mal de queixal, ja poden pujar ab tota confiança. Aquí s' opera sense dolor, ho asseguro.

Casi al mateix temps pega estrabada à un pobre pagès, que llensa un alarit terrible.

Rumors entre la multitud.

El dentista ab gran serenitat. ¿Que no l' heu sentit? M' ha dit «Moltas gracias.

Entre marit y molle:

—Que farías, ratoli meu, si jo 'm morís?

—Creich que 'm tornaría boig.

—Y 't tornarías à cassar?

—Ah no!... Encare que boig, no crech que m' hi tornés fins à tal extrem.

Un aficionat à las Bellas Arts, al visitar una iglesia se posà devant de un altar del Crucificat, exclamant:

—Quin treballador més infatigable devia ser aquest tal INRI. Per tot areu hont vaig no trobar mes que Sants Cristos d' ell!

ENDEVINALLES.

XARADA

El poble analfabet à l' ombra eterna del sol de la Vritat com si la tres fos també d' eterna, paga *dugues* el no tenir el gènit que exigeix cumplir com à ser lluire la comanda que 'l Progrés vā mantanció constant. *Hu-dugas-tres*, befat, plié de cadenes qu' ell ja es molt curt de vista no las veu acana la pujada d' un Calvari guanyant un jornal curt, sufrint l' empeny de la necessitat que fa comprarri micas de pà ab mal pés, sempre dolent que si 'l viure li servan es ab minva de la salut y forsan que li pren la jornada feixuga y inhumana, butxf de homes joves, fets malbé. No falta qui dits qu' ha ben merescuda (posemho en singular) el tractament.

J. COSTA POMÉS

CORRESPONDÈNCIA

Caballers: Un de mitj Mont, Jaume Solé V., Miquel Planas, Novejarse, Joseph Massip, Fariné, Dos Bessons y Fregoli: No es facil.

Tres mesos sense feyna!

—Ja som à la Quaresma...

—No, filla: ja fa noranta días que hi som.

Caballers: F. Virgili R., Alf-Foix, el Vell, Ramón Félez, Joan Morell y Dominica Rovira Ors: Es més que probable.

Caballer: Samuel Gran é Irueta: Rebuda la remesa d' originals. Aprofitarem quelcom —Noy de Pallejà: Pit y fora. La perfida mata la cassa. —Enrich Apagallum: ¿Qué s' empesa ara? *Curt y Brut* no son ni han sigut mai consonants. Vsja, plegiu. —B. de R.: Això dels minutius en el vers es un recurs que no passa; *papallonet*; *flameta*, *cansadet*, *llumeta*... (uixi) —Lleó Vila y Huguet: Veurém. —Aguileta: Ho he fet passar à millors mans. Els versos estan be; això no cal dirlo. Lo qu' es fluxet es l' assumpte ioy que sif... —Mandari: Dantón de Junceda: Potser vají à un dels extraordinaris de LA CAMPANA. —Joaquim Navarro Lessarre, No se la talli. Dels epigrams n' hi ha algun de aprofitable. —J. Costa Pomés: Rebudas la xarada y la carta. Aquesta ja la deuria haver vista en el present número. —M. E., M. M., J. P., F. B.: Un despot, F. Batllori, M. C., y J. P.: No 'ns es possible publicar las cartas que de vostés hem rebut, per varias rahons.

Atenció!

Dissapte que vé, dia 18 de Mars

NÚMERO EXTRAORDINARI

DE

La Campana de Gracia

La Guerra—La jornada electoral—Actualitats

8 pàgines—10 céntims

Imprenta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olim, número 8

Tinta Ch. Lorilleux y C.

per veure si en els comicis hi troba al poble adormit.